

:

:

1876-1839

:

:

السنة الجامعية 2009-2008

:

1876-1839

:

.

- .

.

- .

.

- .

.

- .

:

.

السنة الجامعية 2009-2008

•
•

||

||

•

||

||

5

•

•

•

"

"

" "

2008/09/21 :

1876-1839

.

:

:

المقدمة

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

(1861-1839)

. 1914

(1774-1757)

⋮

. 1914

(1876-1839)

⋮

.()

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

•
•

3

3

3

3

.

•
•

3

3

3

3

3

3

3

3

3

.

•
•

3

•

3

•
•

3

3

3

•

3

•
•

() 0

0

0

؛
؛

”

؛ ”
؛

.

.

؛ ”
؛

”

؛
؛

د

د

د

د

د

. 1876

1856

د 1839

”

؛
؛

”

د

د

د

د

د

س س ()

• س

" :

"
س

س

س

س

س (1872-1869)

س

س

س

س

س

س

س

س

•

س ()

س

(س س)

"Engelhardt"

"La Turquie et le Tanzimat "

()

1856

1839

Engelhardt

.()

: (Henri Guys)

« Esquisse de l'état politique et commercial de la Syrie »

:

« la période des Tanzimat » (Paul Dumont)

:(Shaw stanford)

« Histoire de l'empire Ottoman et de la Turquie »

: (Lewis Bernard)

« The Emergence of modern Turkey »

: « Modern Turquie » (Lewis Jeoffry)

« Reform in the Ottoman Empire ; 1856-1876 » (Redrie Davison)

1864

س

س

س

س

س

.

س

س

؛

،

"

د

د

" 1873 1841

د

د 1839

،

د 1864

"

د

"

"

"

د

د

د 1858

د

"

،

"

د

()

" ،

؛

"

د

د

د

د

د

د

س 1860

.

"

س

" 1914-1864

س

س

"

"

.

س

" .
.

" .
.

" .
.

"

.

"

"

" .
.

س

"

"

.()

"

.

-1697

" :

" :

" 1861

. "

" :

"

د

د

· ()

·

س

"

:

س

(Longgrig)

« Four centuries of modern Iraque »

·

:

س1968 — —

" :

س 1860

"

1860

1982 9

س

·

"

"

" :

:

()

()

د

.

•

د 1864

د

د

د

.

د

" :

" 1908-1891

()

.

د

3

3

3

.

الفصل الأول

د

د

د

د

د

د

د

د

.

:

-1

.

د

(1)

د

د

د

(2)

.

.80 2000-1990

د

د

:

(1)

:

(2)

.109

1971

د

1 د

-(:

(1)

د

د

د

د

(2)

د

د

د

د

.

د

(3)

د

" "

_ (1)

د

.

:

د

.59 58 1970

د

:

_ (2)

.48 47 1960

د

:

_ (3)

(1)

(2)

. 1808 ⁽³⁾

1

1

27

.14 1994

1789

:(1)

.75 1983-1980

:(2)

:(3)

: . 1808

Shafik , Ghorbal : the beginnings of the egyptian question and rise of mehemet Ali (London, 1928, p 175).

" "

5

5

5

•

-(:

د
(1)

د

(2)

.

(3)

د

د

د

د

د

د

د

.49 د : (1)

(1566-1520) (2)

د

د

:

.304 د 1963 د د د 2 د

د د 12 د د د

: (3)

.27 د 1980 د (د)

(1)

(2)

(4)

(3)

•

•

•

.129 ,125

$$\vdots$$

—(1)

.49

:

_(2)

$$\vdots$$

-(3)

()

.225

•

•

-(4)

1660

365 ,1982-1981 ,

(1)

د

د

د

(3)

(2)

-(5)

(4)

.

د

-(1)

:

د

:

.

.203

-(2)

:

د 1517

د

د

د

د 2

د

.

د 1882

.1423

-(3)

:

د

د

د

د 1250

د

د 1517

د

.1426

د 2

:

. 1811

-(4)

(1773-1728)

د 1763

د

د 1854

د

د

د

د 1769

د

.

د

.1230

د 2

د

:

-(5)

:

:

:

: 1775

.226 د 225

د

د

د

(1)

.

د

(3)

(2)

د

د 1768

" :

(4)"

.

1770

د

د

.80 د 1980

د (1880-1879) د 1 د

د (1) :
د (2) :
د (3) .80 د
د (4) :
.() .351 د 336

(1)

(2)

1773

(3)

(4)

1775

1775

(1)

()

()

()

.119 1979 3 (1818-1754)

.351 336 (2)

(3)

5

.72 1986

(4)

()

1804

()

1799

.138

. 1804

د

د 1745

(1)

(3)

(2)

(4)

د

(5)

د

د 1818

(6)

د

د (1792-1703)

د _ (1)

د

.143

:

.

د 1

-

:

_(2)

.114

د 1981

د

د

:

"

"

:

_(3)

.802

د 1

د

:

_(4)

145

:

_(4)

د 149

.114

د

:

:

د

د (1849-1805)

د (1849-1769) :

_(5)

1799

د

1801

د 1805

د

د 1811

1849

د

.214

د

:

_(6)

:

.1662

د 1

د

:

د

د

د

د

(1)

.

د

(2)

.

-(:

د

د

د

د

.

د

د

د

د

(1) خالد زیاده : المرجع السابق، ص 69.

(2) :

د 1981 114.

5

3

•

3

•

3

•

2

•

3

-(:

د

د

د

(1)

د

د

(2)

د

د

(3)

د

د

د

د

د

.69 د : _ (1)

: _ (2)

د

د

د

د

18

د

د

: .

د

د 1914-1864

:

.182 د 1969 د

: _ (3)

د

:

.

.181 د

(1)

(2)

1580 (3)(Prise révolution)

(4)

.53 1977 3 : (1)
.68 : (2)
.117 : (3)
(761-726) : (4)
1453
1512 %90
(1595-1574)
.182 :

(1)

.

د

د

د

د

(2)

د

د

د

د

د

د

.

د 1996

د

د 1

د

:

—⁽¹⁾

.93,92

د 69,68

د

:

—⁽²⁾

:(

د

د

د

(1)

د

د

(2)

.

د

_(1)

د

د

د

د

د

د

:

1743

.193-177-173

د

د

:

_(2)

د

د

د

د

د

د

.

د 15 13

.163

د 1

د

:

(1)

س

س

س

Kûchûk Kaynarja 1774 ⁽²⁾

س

س

س

. 1792 Jassy ⁽³⁾

س

س

.

س

(4)

.

1729 () : ^{—(1)}

س

س

1762

.342-329 س . 1797

: Kûchûk Kaynarja 1774 ^{—(2)}

.342 س :

: ^{—(3)}

.326 س . 1792 9

.122 س : ^{—(4)}

-2

:

(1)

(2)

(3)

(4)

—(1)

•

.86 .1972

_(2)

—(3)

•

—(4)

_(1914-1514)

.73

.241 1985

.241 ,1985

-(:

(1)
-1703)

(1730

(2)

(3)

.72 : _⁽¹⁾

(Cluj) _⁽²⁾

(1674-1670)

" "

1728

.116 : . 1745

_⁽³⁾

(1730-1718) , 1716

.45 ,44

" (1)

" " (2)"

(3)"

(4)

(1754-1730)

(5)

57 1 : _ (1)

: (1895-1823) _ (2)

1851 16 : _ (3)

.129 128 : _ (4)

.57 : _ (5)

.45 : _ (5)

⁽¹⁾ De Bonneval

. 1734

(2)

(1757-1754)

(3)

(1774-1765) DE Bonneval ⁻⁽¹⁾

1734

(1739-1738)

.47

:

:

1747

1803

:

⁻⁽²⁾

.19

1979

(1763-1756) :

⁻⁽³⁾

Sydenham

.47

:

(1)

د

د

(1773-1757)

د

د

د

(3)

.

De tott ⁽²⁾

د

د

(4)

.

-1773)

د

(1785

د(1785-1782)

.47

د

:

—⁽¹⁾

:

—⁽²⁾

د

د

د

د

.117

د

:

.

.46

د

:

—⁽³⁾

.76

د

:

—⁽⁴⁾

. ⁽¹⁾ (Choiseul Gouffier)

س س س

س

. (2)

(1789-1703)

س

س

. (3)

س

س

س

John d'Alembert

Choiseul Gouffier

—⁽¹⁾

س 1784

.49

:

.49

:

—⁽²⁾

.57

س1

:

—⁽³⁾

(1)

(1807-1789)

د

د

د

(2)

.

.117-116 د :

—⁽¹⁾

:

—⁽²⁾

د

د

د

د 1796-1795

د

د

د

د

.1797

.

.23 د :

-(: (1807-1789)

1789

(1)

د

د

د

د

د

د

"

"

1793

د

د

(2)

د

.

د

.

.280 د :

—(1)

.24 د :

—(2)

د

د

"

د

"

د

"

"

د 1794

.

"

"

"

د

"

د

"

(1)

د

(2)

د

د

(3)

د

د

.205

د

:

—⁽¹⁾

—⁽²⁾

:

.

—

.122

د

:

د 1870-1853

: (1873-1808) ()

—⁽³⁾

د 1840

د

د 1840-1836

د 1848

د 1848

د

.1213

د 2

د

:

(1)

(2)

(3)

(4)

.78 77 : _ (1)

: _ (2)

.333 : _ (3)

.205 : _ (4)

Shaw, stanford : Between old and new the ottoman empire under sultan selim III (1789-1807) - (4)
Cambridge, Mass Harvard university press 1971, p 88.

•

2

2.

5

•

5

(1)

5

•

1

•

1807

.(2) 1808 /

(1808-1807)

08

. 1808

.206 : —⁽¹⁾

_(2)

.186-185-184 1982 1 :

: (1839-1808) -(

(1)

س

س

س

س

س 1827

1931

.

س

س

.

(2)

س

س

س

.110 س :

ـ(1)

215 س :

ـ(2)

د

(1)

د

د

د

د

د 1826

17 (2)

د

(3)

د

د

د

د

(4)

د

د

د

د

.250	د	:	—(1)
.215	د	:	—(2)
.271	د	:	—(3)
.251	د	:	—(4)

د

د

(1)
.

د

د

د

د

د

(2)
د

د

(3)
.

د

د

.84 ,83 د :

—(1)

.84 ,83 د :

—(2)

.110 د :

—(3)

()

د

.

د 1835

1838

د

د

(1)

.

د

د

د

د

د

د

(2)

.

د

. 1876-1839

د 1

د

:

—⁽¹⁾

.131 د 1984

د

:

—⁽²⁾

.33-273-272

د

: -3

د
د
د
د
د

()

(2) (1)

: -(

د

(3)

د : -(1)
د 2 184.480 د
Petit la rousse en couleurs, France, Edition 1987, p1584.
د : -(2)
1774 د د
: 1856-1854 د 1783
1377 د 2 د
69 د : -(3)

•
:

(1)

• 3

3

(2)

3

(3)

3

(4)

3

•

3

3

3

3

3,1981

3

3, 1861-1697

:

—⁽¹⁾

.329

.94

3

:

—⁽²⁾

.322

3

:

—⁽³⁾

.639

3

:

—⁽⁴⁾

(1)

(2)

Robert Mantran, Histoire de la Turquie , Paris , puF, 1975, p33.

.62 1973

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

—(1)

.223 2

—(2)

()

.23 1988

—(3)

.174 ,1

_(4)

.174 .1

____(5)

.65

.64 —(6)

د

د

(1)

د

د

د

(2)

()

(3)

د

د

د

د

.

:

:

-

د

د

د

(

)

.143

د

:

—⁽¹⁾

.144

د

—⁽²⁾

.69

د

:

—⁽³⁾

(1)

(2)

(4)

(3)

()

Shaw Stanford, Histoire de l'empire ottoman et de la Turquie, Tome 1, Paris 1970, p140. ⁻⁽¹⁾

—(2)

.() —(3)

—(4)

.324 1

د

(1)
.

•
•

-

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

(2)

د

1878

(3)

.

.483

د 1939

د

د

د

:

—(1)

د

:

—(2)

.462

د

1

د

د

:

د

:

.

د

—(3)

.337 د 326

د

:

•

•

—

5

و

(3)

(2)

(1)

5

5

(4)

•

$$\vdots \quad \text{---}^{(1)}$$

3

•

.164

2001

3

•

•

1

3

$$\left(\begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \\ \vdots \end{array} \right) : \quad \quad \quad -^{(2)}$$

3

1724

3

3

(1855-1823)

•

$$\vdots$$

3

•

.304

1453

$$\left(\begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \\ \vdots \end{array} \right) : \quad \text{---}^{(3)}$$

11

00

د

•

•

•

•

و

.216

1

.287 : —⁽⁴⁾

-(:

د

د

د

د

د

د

د

د

د

(1)

.

د

(2)

د

"

"

د

(3)

.

.02

د

:

.02

د

.181

د 1957

د

:

-(3)

:

:

-

س

(2)

(1)

(4)

(3)

س

(5)

.

س

س

س

-1824)

2

1550025

:

-(1)

س

س

.1025

س1

س

:

:

-(2)

:

س

3726

.116

س2

س

:

-(3)

()

س1

س

:

س

س

.764

س26

س

:

-(4)

.295

س1

س

:

س3

س

س

س

س

:

-(5)

.08

س1966

س

1827 ⁽¹⁾

س (1829

(س س)

(2)

س

س

س

س

س ⁽⁴⁾ 1831 ⁽³⁾

1832 ⁽⁵⁾

س

(6)

س

1827

.38

س

:

س

:

—⁽¹⁾

س

:

—⁽²⁾

.38

س

:

: (1848-1789)

—⁽³⁾

1819-1816

-1832)

(1828-1825)

س (1833

س 1838

.463

س 1

س

:

.365

س

:

—⁽⁴⁾

.

:

—⁽⁵⁾

:

.

:

—⁽⁶⁾

.737

س 1

س

(3)

(2)

(1)

(4)

(5)

(6)

1832

•

•

$$\vdots \quad \quad \quad - \quad (1)$$

.110

$$\vdots \quad \quad \quad (2)$$

. 1937

.152

1

$$\vdots$$

—(3)

.265

—(4)

.151

_(5)

_(6)

15

11

1

.1409

(1)

س

. 1833

س⁽²⁾⁾(Kotiah)

س

(3)

.

:

-

س

س

)

س

.(

س

س

.265

س

:

—⁽¹⁾

س

:

.

:

—⁽²⁾

.471

(1840-1811)

:

—⁽³⁾

.92

س1980

س1 س

(1)

(2)

(3)

(4)

3

(5)

1833

—(1)

.167 1988

1

—(2)

1453

1923

.1381-1380

1

.265

—(3)

.265

—(4)

—(5)

.74 1986

5

(2)
(1)

5

5

5

(4)

(3)

5

5

5

3

5

5

5

$$: \quad .2 \quad 78 \quad : \quad -^{(1)}$$

.1155 2 3

$$.66 \quad , \quad , \quad -^{(2)}$$

1840-1832

: 1943 1921-1919

.72 .61 .5

$$.92 \quad : \quad -^{(4)}$$

(1)

(2)

(3)

1833

8

(4)

(5)

()

(7)

(6)

4 1985 1789

؛ (1)

.103 1964-1959

؛ (2)

.138 1

؛ (3)

.138 1

؛ (3)

.73

؛ (3)

.73 ؛

؛ (4)

.95 94

؛ (5)

549

2 32

؛ (6)

.371 1

؛

549

2 32

؛ (7)

.215

؛

Unikiar-skelessi

(1)

(2)

(3)

1833

Unikiar-skelessi

.267 266 : —⁽¹⁾

.95 : —⁽²⁾

.267 : —⁽³⁾

س

س

•

(1)

س

Unikiar-skelessi

س

س

س

س

س

(Unikiar-skelessi)

1834

03

س

.121-120-118

س

:

—⁽¹⁾

د

(2)

(1)

.

د

د

.

(3)

.

د

د

د

د

د

1836

د

.121 د 120 د :

—(1)

د 1403583 د 2 د 1944480 د :

—(2)

:

.1263 د 2 د

.104 د :

—(3)

600

د

.

د

"

....

(1)" ...

د

د

د

د

1838 25

د

.105

د

:

—⁽¹⁾

د (د د د د)

(1)

د

د

د

د

د

د

(2)

د

(3)

د

د 1838

د

د

د

د

د

.106 د _⁽¹⁾

.97 ,96 د :

.266 د :

س

س

س

س

(1)

.

س

س

س 1839

1838

س

س 1839

(2)

س

1839

24

(3)

.

.108

س

:

_(1)

: Nizip

_(2)

.453

س

:

.192

س

:

_(3)

()

د

د

د

⁽¹⁾ 1840 د

د

1839 22 ⁽²⁾

⁽³⁾

.

1840 15 : ⁽¹⁾

.192 د

د

: ⁽²⁾

.470 د

د

:

.351 د

:

⁽³⁾

: -(

د

د

.

()

()

د

د

د

(1)

.

(2)

د

د

د

د

د

د

.73 د :

_(1)

د

د

:

_(2)

.

د

.1489

د2

د

:

(2)

(1)

(3)

(4)

1852

(5)

:

.81 1925

3

:

_(1)

:

_(2)

.73

:

:

_(3)

:

_(4)

330

.25

1

:

.273

:

_(5)

(1)

د

د

د

د

د 1853 05

(2)

د

(3)

د

"

"

د

د

د

.30 د :

_(1)

.273 د :

_(2)

.249 د 1 د :

_(3)

س 1853 20 ⁽¹⁾

س 1854

س (2)

30 (3)

: س ^(*) 1856

. -

. -

. : ⁽¹⁾ -

.1436 2 س : ⁽²⁾ -

س .273 : س : ⁽³⁾ -

(01) 1856 س .213 ^(*) -

() -

.

د -

(1)
.

د

د

د

د

.

د

" 1828

(2)"
.

.32 31 د : -⁽¹⁾

.24-23-21 د -⁽²⁾

د 1856 18

د (1) 1839

د (1)

: 1856 29

Edouard , Engelhardt, la Turquie et le Tanzimat, ou histoire des reformes dans l'empire otto
man, vol 1, paris 1852-1884, p 314

د

د

د

د

د

د

د

.

د

د

د

.

الفصل الثاني

-1 :

(2)

(1)

(3) 1839 .

- :

" :

" "

_(1)

1986 743 .
_(2)

1993 632 2
1933 79 7
_(3)

د
(1)

د 1876

" :

(2)"

د
:

د

د

د

د

د

د

د

د
:

د

د

د

.36

د

:

_(1)

_(2)

د

د
:

د

د

د

د

د

د

د

د

(1)

.

:

د

د

د

د

د

.

1876

د 1839

(2)

.

د

:

—⁽¹⁾

.92

د

د

:

—⁽²⁾

د

:

. 1876

د

.97

:(- (

د

د

د

.

د

د

: (1)

-

د

د

د

د

د

د 1839

د

(2)

د

-(1)

.

د

د

()

د

-(2)

()
 (1)
 (2)
 (*) 1839
 1850 1846
 ()
 1841
 (1)
 ()
 :
 Engelhardt, Op.cit, vol 1 , p76
 Shaw , stanford, History of the Ottoman Empire and Modern Turkey, Vol II, Cambridge, 1977,- (2)
 p61.
 .(02) (*)

1852

1845

(1)

1858

(2)

:

(3)

1854

Lewis Bernard, the emergence of modern turkey, oxford, u.p1960, pp 110-112.

—(1)

.524

:

—(2)

.270

:

—(3)

د (1) 1858

د

د

د

د

(2)

د

(*)

د 1856

د 1871

(3)

.

		<hr/>		-(1)
		:		
		.561	د 1968	
		Monténégro :		-(2)
د 1910	د 1878	1878		
			1918	
			.323	
		(03)		-(*)
.273	د 272	:		-(3)

:-

د

د 1861

د

د

د

د

1862 21

د

د

(1)

.

د 1864 (2)

540 د :

_(1)

: 1864

_(2)

د

د

.

(1)

.

د

د

د

(2) 1869 د 1866

: (1883-1822) -

()

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د 1860 د : _ (1)

د 1869 د

د 217

:

_ (2)

د 270:271 د :

(1)

(2)

.27 1965

:
-⁽¹⁾
.32
-⁽²⁾

س (1)

(2)

س

س

س

(3)

س

س

.

.32 س :

ـ(1)

س :

ـ(2)

:

س :

ـ(3)

.14 س12 س1958

.

س3

س

س

: -(

:

-1

"

، 1789

(1)

.

.....

،

،

(2)"

.

-2

،

" "

،

" "

(3)

.

، 3 ،

إ

.35 ،

.79 ، 78

، 1985

،

—⁽¹⁾

—⁽²⁾

—⁽³⁾

" (1) "

-3

" (2) "

د

د

د

.

د 1876

-4

(3)

.

د

د 1857

د وأصدر

_(1)

:

:

:

- الأمان

-

-

للأجانب

وأن

د .87

:

_(2)

:

د

د

د

:

.

.62

د

د 79 , 78

:

_(3)

-(:

-1

(1)

س

س

س

.

س

-2

س

س

(2)

س

س

(3)

س

س

س 15

س

س

:

-(1)

.29 س 1980 (س)

:

-(2)

س 1

.82 س 1988 (س)

س

س

.91

س

:

-(3)

1876 1839 :
 (1)
 :
 1876 1839 :
 (2)
 1876 (3) :
 1908

1876 1830 8 : (1)
 1861 07 1830 8 : (2)
 1864 1876
 102 : 1876
 1842 21 : (1909-1876) (3)
 1876 13
 1878 1876
 2 : 1909
 34 33 1999

: -2

(1)

س 1876

س 1839

(2)

(3)

س 1856

س 1839

. 1876

: -(

.19 س : _ (1)

.19 س _ (2)

(1861-1839) س : (1861-1839) _ (3)

.164

د

د

(1)

.

د

.

"

"

.

د

د

د

د

(2)

.

د

()

د

_(1)

: 1789
Shaw, Stanford, History of the ottoman , Empire and modern Turkey, vol II, p 61.

199 : _ (2)

(1)

"

"

03

(2)

1839

()

(3)

(4)

199

_(1)

_(2)

.1984

(Ferman) _ (3)

2000

.164

Hurewitz, J.C : Diplomacy in the near and middle East , vol I, London 1985, pp 113-116. _ (4)

(Engelhardt)

(1)

(2)

(3)

-1

"

.44

Engelhardt, Op.cit, p 314

.82

....

س

.

-2

(1)

.... " .

.

.

س

-3

... "

س

.

(1914-1864)

: ⁽¹⁾ -

.4 2 س 1 س

."

-4

د

د

د

.

..."

."

....."

.

-5

....."

د

(1)
.

-6

(2)
س

س

س

....."

"
.

-7

س

....."

194 س : 4 2 س 1 س :
: :
-⁽¹⁾
-⁽²⁾

۱۱
۵

۵

۵

(۱)۱۱
۵

(۲)
۵

۴ ۲ ۱ ۵

۴ ۲ ۱ ۵

۴ ۲ ۱ ۵

: (*)1874-1840 - (

:

() 1840 08

(1)

1843 06

1845

.(04)

—(*)

—(1)

.624 1985

.623

—(2)

(1)
.

،

1846

،()

.() 1866

1869

(2)
.

1847

.

()

، 1850

Shaw Stanford, History of the Ottoman Empire and Modern Turkey, vol II, 1977 p 106 -⁽¹⁾

Shaw Stanford, Op.cit, vol II, pp 118,119. -⁽²⁾

(1)

د

.

1855

د

د

د

(2)

.

Paul Dumont, La Période des Tanzimat 1839-1878 ou Histoire de l'empire ottoman , -¹⁾
Paris , Foyard 1989, p 477.

20 7 : -⁽²⁾

: () -(

د " "

د

. 1856 18

د

—

د

د (1854-1853)

(1)

.

د

د

1856

د

د

د

د

د

.110

:

—⁽¹⁾

(1)

د د د د د

(2)

د

.

(3) 1856

د

.

د

....."

(4)

"

.

.211 د : _ (1)

د _ (2)

()

Elliot . Ch, (Odysseus), Turkey in Europe Frank, cass, London 1965, p 293 : _ (3)

د د د د د

.266 د : _ (4)

Elliot, Op.cit ,293 د

: 1856 -

-1

د

...."

" (1)
.

-2

...."

د

: -⁽¹⁾

د

(1)
.

-3

"
.....

"
.

-4

"
.....

.

-5

د

.105

د 1 د

:

-(1)

... "

... " .

د

(1) "

د

(2) .

... "

-6

د

... " .

.27 د

:

—⁽¹⁾

.

:

—⁽²⁾

.(1)"

....."

-7

د

."

-8

....."

1839

د

."

-9

....."

.28 27 د

:

-(1)

(1)''

-10

''

-11

''
.....

- -

3

(2)''

3

.

.28 3

:

-(1)

.29 3.28 3

-(2)

:

-

:

1856

د

.

.

1857

.

1858

21

132

د

د

.

.

(1)

د

.52

د

:

—⁽¹⁾

:

(1)

•

-1

(2)

:

-2

(3)

.56

$$\vdots$$

—(1)

.54

_(2)

_(3)

.310 ,308

1970

-3

(1)

-4

(2)

(3)

1850

—(1)

—(2)

.1920

—(3)

.57

1860 09

. 264

.

1860 30

(1)

.

1861

س

س

.

س

1863 20

(2)

.

: 1864 -

(1864-1861)

س 1864 08

س 1864

س

.78 س : -⁽¹⁾

Paul Dumont , Op.cit, p 477. -⁽²⁾

(1)

د

د

د

(2)

(3)

78

د

د

(4)

د

د

(5) ()

.

.138 1913

د

د

:

_(1)

.(05)

_(2)

Rederie Davison : Reform in the ottoman empire , 1986-1876, Gordian press; New york, -(3)
1973, pp 188.,190

.67

د

:

_(4)

()

د

د

د

:

_(5)

د

د

د

د

د

:

د

د

.186

(1)

()

(2)

1869

(3)»

1851

16

1870

—(1)

33-32 10

.330 1983

Dominique Chevalier, «Lyon et la Syrie en 1919: les bases d'une intervention in revue —(2)
Historique», vol 224, 1960, pp 41, 71

—(3)

Zeine, Zeine, Arab Turkish relations and the emergence of arab nationalism, Beirut, 1958, p26.

(767-699)

3

3

3

3

3

3

.

1872

3

3

.(1)

.

:

-

.

:

-

.132

:

_(1)

: 1874

-(

13

س 1874

س

س

س

:

.

-1

.

-2

س

.

-3

س

.

-4

س

س

س

.

-5

(1)

-6

-7

-8

-9

-10

32 31 : (1)

- -

-11

(1)

3

.

-12

3

3

3

3

3

3

(2)

.

..33 32 3

:

-(1)

.34 3 -(2)

: 1876

-(

(1)

(2)

(3)

23

(4)

1876

(5)

_(1)

_(2)

_(3)

_(4)

_(5)

()

.43 42

.27 2001

5

•

:

—

5

119 12 (*)

(1)

5

5

5

3

3

5

5

3

5

3

(2)

•

.(06)

—(*).

Engelhardt, Op.cit, vol II, p 166. ⁻⁽¹⁾

$$.111 \text{ } _3 110 \text{ } _3 1994 \text{ } _3 \text{ } _3 : \text{ } _3 -^{(2)}$$

(1)

(2)

40

50

.257.258

.214 .213

—⁽¹⁾

—⁽²⁾

4

(1)

(2)

:

4

44

71

19

26

1877

.234

$$\vdots$$

—(1)

.215

$$\vdots$$

_(2)

د 1876 . د

(1)

د 1878 14

" "

د

د

د

د

(2)

.

_(1)

د

.45 د

.

:

.104 د

:

_(2)

3

3

س 1839

. 1876

1856

الفصل الثالث

المواقف التي أثرت بوجه التنظيمات

د

د

(1)

.

د

د

د

(2)

.

د

د

د

د

د

د

(3)

د

.

.83	د	:	ـ(1)
.34	د	:	ـ(2)
.83	د	:	ـ(3)

:

-1

د

د

د

(1)

د

(2)

.

(3)

د

د

د

"

_(1)

د

....

د

د

د

د

....

" ...

د

.96 ,95

د

:

،1998

د

،(1922-1516)

:

_(2)

.267

_(3)

"

"

"

Robert Mantran, Op.cit , p 86. :

. 1856

"

()

د

د

(1)"

.

" :

(2)"

.

" :

(3)

د

د

(4)

د

.80 7 د :

_(1)

.561 د :

_(2)

.213 د :

_(3)

_(4)

1856 30

د

د 1856 18

(1914-1864)

.38 د

(1)

د

د

(2)

-(:

د

د

(3)

د

د

.

.69	د	:	-(1)
.69	د	:	-(2)
.46	د	:	-(3)

1838 (1)"

"

د

.

(2)

.

-(:

د

د

.

()

د

د

(1) - معاهدة :

:

.

.540

:

Engelhardt, Op.cit , p101. :

-(2)

(1)
س

س

س

(2)
.

:

-(

س

" "

س

س

س

(3)
.

.259-258

،1922-1516

:

_(1)

.46

س

:

_(2)

.91

س

:

_(3)

(1)

(2)

—⁽¹⁾ (1859-1773) :

1815

(1943-1915)

2188 1

(Engelhardt) —⁽²⁾

Engelhardt, Op.cit , p101.

: -2

: -(

(1)

د د

(2)

د

د

(3)

د د د

د

()

د

— " " —(1)

....."

د د

؛ " "

.26 25 1912 د
: —(2)

" : —(3)

"

د

.314 د :

(1) ()

(2)

(1839)

(3)

1856

(4)

_(1)

.314 2

.262

_(2)

_(3)

(1908-1891)

_(4)

.28 1977

1878

1878

1885

Petit la rousse en couleurs, Edition Paris 1987,p 1097.

1913-1912

)

د

(

(1)

.

:

-(

د

(2)

د

د

(3)

()

(4)

د

.

.203

د

:

-(1)

Lewis Jeffry, Modern Turkey Ernest, Bonn, London 1974, p 45. -(2)

:

-(3)

د

د

د

.

د

د

د

.200

د 1

د

:

Lewis Jeffry , Op.cit, p 45. -(4)

د

(1)
.

.()

د

(2)
.

1856

د

(3)
.

.203 د :

—⁽¹⁾

Lewis Jeffry, Op.cit, p 45.—⁽²⁾

د 1872 —⁽³⁾

د .262 د :

د

د

د

(1)

د

د

.

ـ(1)

د

د

:

:

د

.316

:

-3

د

د

د

(1)

د

د

د

(2)

د

د

د

.

-(1)

-1841

.162 ,161

,1939

د

:

د

,1873

.218

د

:

-(2)

(1)

د

د

د

د

(2)

د

.

(4)

(3)

د

—(1)

:

90

د

د

:

د

د

د

د

د

.

)

د

.116

:

Jaques Weulersse, Paysans de Syrie et du proche orient , Paris , Gallimard, 1946, pp 61- 63. —(2)

"

"

:

—(3)

د(

)

د

د

)

د

د

:

"

"

د

د

:

.136

:

—(4)

د

د 11

د

:

. 1019

.417 د 1

(2)

(1)

()

(3)

||

_(1)

_(2)

_(3)

Engelhardt: Op.cit, p 48.

(1)»

د

» :

د

د

د

(2)»

(3)

د

د

»

»

» »

_(1)

» »

.

د

د

:

:

.

د

.292

.111 د 110

د

:

_(2)

_(3)

د

د

.

د

د

.137

د 1

د

:

.

(1)

س

س

)

س

(

.

س

"

"

س

س

س

(2)

.

_(1)

....

س

س

.

:

.

س 210 213.

س

س 116.

:

_(2)

:() -(

س

س

س

س

(1)

س

س

(2)

س

.

: -(

س

(Henri Guys)

-(1)

:

Henri Guys : Esquisse de l'état politique et commercial de la Syrie, Paris 1862, pp 17,22.

س 1860

-(2)

:

Marcel Emrit, «La Crise Syrienne et l'expansion économique française en 1860», revue historique, vol 207, 1952, pp 211, 232.

(1)

(2)

(3) 1858 .

-(

(4)

85 (1)

(2)

Dominique Chevallier , «Aux origines des troubles agraires libanais en 1959 », Annales,Vol 14, Paris 1959, pp 35, 64.

162 ,161 (3)

137 1 (4)

Dominique Chevallier, Villes et travail en Syrie, Maison neuve, Larouse, Paris 1982, p 90.

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

(1)

د

(1860-1840)

:

_(1)

/

د

د 21 د

د

د _____ د

137 د 136 د 1968 د

د

د

د

(1)
.

د

، 1982 / 4 ، 1 ، _____ ،

؛ _____⁽¹⁾

.65 ، 64

: -4

(1)

(2)

(3)

: () ₋₍₁₎
 ()
 .626 1999 1 ₁
 : ₋₍₂₎
 .() : ₋₍₃₎

(1)

() ()

$$: \quad - ($$

5

5

5

3

5

3

3

5

5

(2)

(Davison)

5

$$\begin{array}{rcl} .79 & \times & 10 \\ & & \times \\ & & .79 \end{array} \quad \begin{array}{l} -^{(1)} \\ \\ -^{(2)} \end{array}$$

()

د

د

.

د

(1)

.

د

د

(1847)

د

د (1840)

د

(2)

.

)

د

د

د

(3)

.

(

د

Redrie Davison , Op.cit, p 48. ⁻⁽¹⁾

.624 د : ⁻⁽²⁾

.625 د ⁻⁽³⁾

(1)

د

د

د

(1839)

.⁽²⁾ 1841

1847

د

د

د

()

1854

(1876-1869)

د

د

_(1)

د

.96 ,95

د

:

.

.63 ,62

د

:

_(2)

(1)

()

1856

(2)

د

د

د

د

د

د

د

.63 62

:

_(1)

_(2)

(

)

"

.263 262

:

"

(1)

1856

1840

(5)

(4)

(3)

(2)

(6)

(1860-1850)

.46

_(1)

_(2)

.114

1838

_(3)

11

.1891

2

15

_(4)

1915-1894

1920

1918

.124

1

_(5)

21

1920

.253

1

65

_(6)

1967

.24 20

2

(1)

1860

1858 ⁽²⁾

1859

.218 : ⁽¹⁾

: ⁽²⁾

.215 1

: .

.

1876

د

د

د

د

د

د

" .
.

د

"
.

د

د

د

د

(1)
.

د

()

.627 624

د

:

—⁽¹⁾

•

2

3

19

. 1878

$$\left(\begin{array}{c} \text{ } \\ \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right)$$

11

11

3

11

11

و

()

5

5

11

3

2

•

2

•

.203

.

(1845-1841) ()

.⁽¹⁾ 1871

(2)

(3)

.204 : _⁽¹⁾

س 1871 : _⁽²⁾

: _⁽³⁾

.209 :

(1)

د

د

(2)

د

د

(3)

د

د

. ()

.273

د

:

_(1)

_(2)

د (1807-1789)

(1839-1808)

د

د

:

د

د

()

.202

:

_(3)

د (1291-1096)

.252

د 1983-1982

د

د

:

-(:

د

(1)

د

د

(3)

(2)

د

د

د

د)

د (

د

د

د

.118 ,115

:

_(1)

.115

_(2)

_(3)

:

.126 ,125

,1976

(1)

د

.

د

د

د

د

(2)

.

:

-(

د

()

د

د

(3)

د

.116 ,115

.105

:

:

"

_(1)

_(2)

_(3)

Engelhardt, Op.cit, 257: ."

(1)

"

د

د

د

(2)"

.

د

د

د

د

د 1819

ـ(1)

د 1876

د

"

د

"

.67

د

.69

د

:

ـ(2)

:

.

(1)

د

.

د

||

||

د

د

د

(2)

.

د

د

د

د

.86

،1978

،1978

د

د

:

—⁽¹⁾

: (1886-1848)

—⁽²⁾

د

د

.

()

.

.203

د

:

()

3

3

3

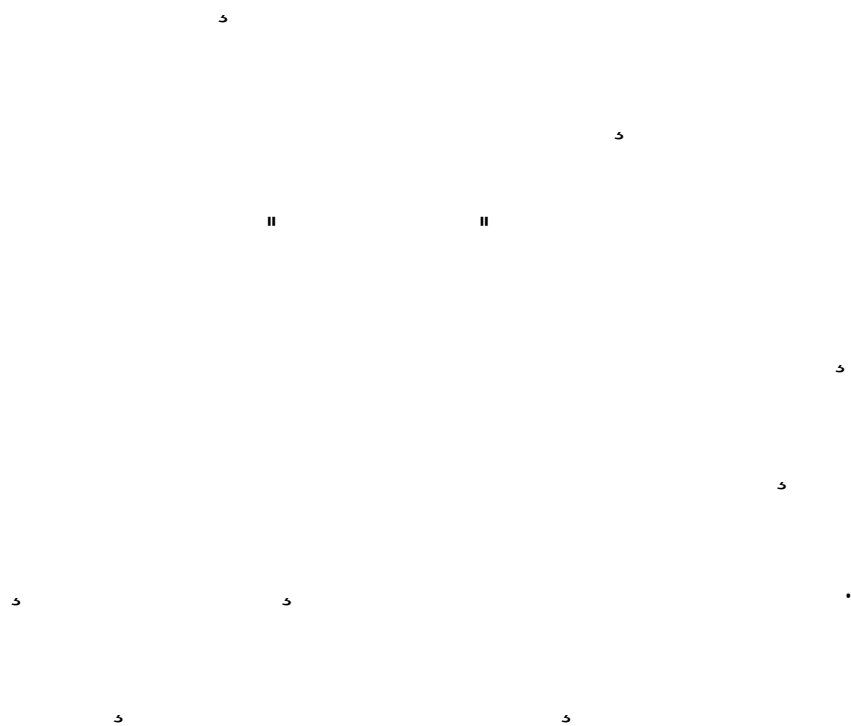
(1)

.

.226 ,225

:

- (1)

. 1879

الفصل الرابع

:

-1

د

د

د

د

د

د

د

(1)

د

د

د

د

د

(2)

د

د

د

(3)

د

(4)

.

.94

د

:

_(1)

.218

د

:

_(2)

.55

د

د

د

:

_(3)

.94 ,93

د

:

_(4)

د

() د

د

.

د

د 1864

د

د

د

د

د

د

(2)

(1)

د

د

(3)

.

.83 د 1 د

د 1864

:

.

د

د

:

_(1)

د :

_(2)

.83 د

.(07) _ (3)

س 1865

(1)

س

س

س

س

س

س

س

س

س

س

س

•

س

س

•

س

(2)

س

(3)

1878

•

س 1887

س

1864

1863

1866

1867

1914-1864

1864

1881

25

.(08)

_(2)

_(3)

.181

س1

:

د

د

د

د

د

(1)

.

-(:

د

(2)

د

.

:

.1 :

.

(4)

(3)

:

.2

.

:

د

:

-(1)

.181 د 1 د

د

-(2)

.

:

-(3)

د

د

.

:

-(4)

د 1871

(())

.3

.

(2)

(1)

()

.4

س

(3)

س

س

س

(5)

(4)

"

"

س

س

"

"

.

.

:

:

:

-1

.

:(1)

.

:(2)

:(3)

.

:(4)

:(5)

(1) : -2

.

: -3

(2)

.

د

د

د

د

د

.

د

-2

.

1864

: _⁽¹⁾

:

.49 1959

_⁽²⁾

.83

:

-3

(1)

-4

14

(2)

-5

(3)

_(1)

_(2)

_(3)

. 1911 325 : 1913 400-399-388 1 .83 :

1864

(1)

1864

(2)

.409 389 1

—⁽¹⁾

.394 —⁽²⁾

· -

د د

د

د

د

د

.

.

د

·

د

·

-

د

د

د

د

(1)

.

·

-

د

د

394

:

-(1)

س 1871

(1)

·
:

-

12

س 107 108.

:

-(1)

د

د

د

د

د

د

د

د

د

(1)

.

:

.

-

د

د

د

د

د

د 2 2

:

-(1)

191 د 221

د

د

د

(1)

.

:

-

د

د

.

د

د

د

.

د

د

د

د

(2)

.

.221

د

:

-(1)

421 د 418

د 1

د

:

-(2)

• -

د

.

د

د

د

د

(1)

.

• -

د

12 3

د

د

د

د

.103 د 102 د 1 د

_____ : -⁽¹⁾

د

د

د

.

د

د

د

د

د

د

د

د

(1)

.

.102،103

د 1 د

:

-(1)

: -(

س

س

س 1856

س 1839

س

.

س

(1)

س

س

س

س

(2)

.

.

()

.624 س :

-(1)

.204 س :

-(2)

د

د

د

د

د

د

(1)

د

1867

د

د

د 1864

1871

(2)

.

د

د

د

.

.63 41

د

:

—⁽¹⁾

.113

د

2

د

:

—⁽²⁾

:(- (

د

(1)

د

د

:
.

د

"

"

.

د

د

(2)

د

د

د

د

د

د

د

.

د

د

د

د

()

_ (1)

د

د

(

.

د

.30

د

:

125

د

: ()

_ (2)

.

.143-142-141

د

:

.

د
د
د
د

•

1860

د
د

•

د

(1)

1855

د
د

(2)»
د

»

د

د

1861

1843

.147 د :

—⁽¹⁾

.147 د —⁽²⁾

(1)

1860

1864

()

1869

2)

(10 5)

(10

.304

:

—⁽¹⁾

• •

5

5

5

5

3

(1)

•

5

3

5

3

5

(2)

5

.(50 20)

5

11

.

11

•

.670 .647

2

•

—(1)

.651 2 ,

25

$$\vdots$$

_(2)

.

د

.

د

د

(1)

.

:

:

.1 " " :

.

.2 " " :

.

.3 " " :

252 1872

(2)" "

.

د

د

د

.651 د : _ (1)

.33 د 1960 د 1 د : _ (2)

-

3

" .
:

"
.

3

3

.

3

3

(1)"
.

.252

3

:

-(1)

-(:

د

د

د

.

1858

د

د

د

” ”

.

— :

د

(1)
د

د

—⁽¹⁾ : 4 د 299 300.

(1)

1839

(2)

1839

1842

(3)

5

1846

1846

%3

%1

%10

" _ (1)

.92 5 : : _ (2)

æ

.94 92 5 : : _ (3)
%10 .54

(1) 1854 1846

1856

(2)

(3)

1858

17

.94 93 5 : _ (1)
.... " : 1856 _ (2)

.94 : _ (3)

()

5 2
.40 36 2

·
·

3

—

·

·

3

—

—

·

—

·

3

(1)

·

3

3

(2)

·

.48

2

3

:

—⁽¹⁾

.94

3

:

—⁽²⁾

د

د

د

د

.

د

(1)

.

د

د

د

د

د

د

د

(600)

—⁽¹⁾

1873

.189 186

د

:

. 1873

373

(1)
.

(2)

(3)
.

"

" :
:

" :
:

د

د

د

د

د

.189 ,186

:

_(1)

%10

% 4

د

_(2)

" :
:

د

:

"

د

د

.195 ,194

د 5

.98

:

_(3)

د

."

د

.(1)"

"

" "

د

د

د

.(2)"

د

د

(3)

د

.359 ,358 ,1966

د

د

:

_(1)

.195 ,194

,5

د

:

_(2)

_(3)

.94

د

د

(1)

د

د

(2)

.

د

.

د

1851

(3)

.

د

(4)

د

.194 د

؛ _ (1)

192 د 191 د _ (2)

.135 د 1908 د ؛ _ (3)

" " د ؛ _ (4)

د

د

؛

.

.137 د 1 د

1841

.(1)

1865

: -

س 1858

س 1861 " "

1859

1860

" "

(2)
س

س 1867

" "

س

س 1891

.

س 109 : _ (1)

_ (2)

(1890-1862)

س 133 س 1962 س 1876-1840 :

3

⋮

—

.

—

3

(1)

.

3

3

(2)

3

3

3

.60	3	1936	3		:	— ⁽¹⁾		
		153	3	151	4	3	:	— ⁽²⁾

د

د

(1)

.

د

د

د

.

د

د

د

د

(2)

د

.

.103 د 102

د

:

—⁽¹⁾

:

:

—⁽²⁾

د

.240

د

:

.

د

(1)

(2)

(3)

(4)

—(1)

.62 1969

.62 61 : —(2)

.153 151 : —(3)

—(4)

102

67 :
.238 :

د

د

(1)

د

د

د

د

د

د

د

د

د

.

د

(2)

.

()

—⁽¹⁾

%50

.246 د 1949

:

.300-299-243-240

:

—⁽²⁾

-(:

1869

د

د

د

(1)

د

د

د

د

.

د

د

د

(2)

د

:

:

.

.219	د	218	:	— ⁽¹⁾
.259	د	2	:	— ⁽²⁾

:

:

:

د

د

(1)

.

د

16 د

(567)

19

د 2579

68 د 498

21

12

د 1845 840

(2)

.

: (3)

(500)

د

د

د

.254 د 253

:

_(1)

.256 د 254

_(2)

_(3)

د 30 د 1951 د 1

:

د

(575) 1876

24

:

5

_(2)

(1)

د

د

.

:

30 20

د

د

.

:

:

—

د

د

د

د

د

د

د

(2)

.

د

د

د

د

د

:

—

د

.255

د

:

—⁽¹⁾

.256

د

—⁽²⁾

د

د

(1)

.

:

.

د

.

(2)

.

.

د 1879

د

د

د

(3)

.

د

د 2 د 163 د 164

:

_(1)

1880-1879

_(2)

د

د

"

د

د

د 36 د 37

"

د 1 د 1914-1908

:

_(3)

د 1991 د 33

(1)

(2)

)

(

1866

(3)

1874

(4)

—⁽¹⁾

:

.11 1973

.5

.38 1958

:

—⁽²⁾

.469-388-387

.6 7

—⁽³⁾

Stephen Hemsley, Longrigg: Syria and lebanon under french mandate, London, 1958, p 43. —⁽⁴⁾

د

د

د

()

(1)
د

د 1860

د

د

(2)
.

د

د

د 1839

د

د

1856

(3)
.

.220	د 219	:	د	_____	-(1)
.33	د	:	د		-(2)
.219	د 218	:	د		-(3)

: -(

س 1840

....." 1839 (1)

(2)»
.

س

س

س

س

س

س

س

س

_(1)

.76 س :

.4 س2 س1 س :

_(2)

()

د

د

Thomin

(1)
.

1860

1860

د

—

1860

د

(2)
1861

1860

" :
.

د

" "
.

د

.218 د :

—(1)

4668 د :

—(2)

:

.64 د 1974

”
.

د

(1)

د

د

د

()

د

د

د

د

1860

(2)

.

1860

د 1841

د

د

د

.203

د

:

.65 د 64

د

:

—⁽¹⁾

—⁽²⁾

(1)

د

(2)

د

.

د

د

د

د 1856

(3) 1845

د

د

د

(4)

1858

د

(09)

_(1)

.139 د 138

:

_(2)

.101

:

_(3)

" "

:

_(4)

.21 د 20

:

(1)

1860

(2)

7

(3)

æ

1961 09

(4)

(Règlement organique)

.125 ,124

:

_(1)

.104

:

_(2)

:

_(3)

(Seve))

105

:

_(4)

(Duffrin)

(Beclard)

(De Rehfus)

(DE Vevkbecker)

(Novikov)

(1)

(2)

(3)

—⁽¹⁾

.(10)

—⁽²⁾

.105

—⁽³⁾

:

-2

د

(1868-1839)

(1)
.

. 1856

د 1839

(1872-1869)

(2)
د

د

د

د

د

د

د

.

(3)
.

:

.

-

.229 د (1922-1516)

: _ (1)

.624 د 1983

د : _ (2)

د ()

: _ (3)

.404 د 1973

. -
 -
 .
 . -
 (1) -
 .
 : - (

1858

1864
 1864

. 3 3 3 3
 1864

()

.354 353 : - (1)

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

:

-1

-2

.642 : _ (1)

Stephen Hemsley , Longgrig , Four centuries of modren Iraq, Traduction Djaafar Khat, _ (2)
Oxford , u.p., 1925, p 225

(11) _ (3)

: _ (4)

384 ,382 ,1

168 ,1949 ,7 : _ (5)

. -3
 . -4
 . -5
 . -6
 . -7
 . -8
 . -9
 . -10
 . -11

(1)

.()

.

س

: ⁽¹⁾

.

س

س

(1)

.

.

س

.

: ()

(2)

.

(3)

س

س

.

:

-1

-2

.261-260-227-177

س7 س

:

_(1)

س(1918-1914)

_(2)

.642

س

:

س

_(3)

س

:

.

.

.249

-3

-4

-5

.⁽¹⁾

:

-1

-2

-3

-4

-5

-6

:

-7

.

.247

س

:

—⁽¹⁾

:-

د

(1)

:-

()

د

(2)

()

د

.

(3)

.

.263 ,262 : _ (1)

.54 : _ (2)

: _ (3)

(1)

.

د

(2)

.

:

-

د

.

د

د

.

د

د

(3) "

"

د

د

د

.389 ,388

,

:

_(1)

.261

,7

,

:

_(2)

_(3)

.284

,

:

.

د

(1)

.

: () -

د

12 " "

د

.

:

.

-1

-2

-3

-4

.284-268-267

د

:

-(1)

-5

-6

. -7

-8

. ()

. -9

. -10

. -11

. -12

.⁽¹⁾ -13

.392 ,391 .7 : ⁽¹⁾

-(:

د

" "

: .

-1 .()

-2 : .

-3 .

" "

(1)

.

.

.

د

د

(2)

.

(1) 407 :
(2) أنظر مذكرات مدحت باشا: ترجمة يوسف كمال حنانه، صص 184-200-231.

-(:

د

د

.

د

(1)

د

()

.

(2)

د 1969

د 1

د :

د 128 د 129

د (2)

د 220

د :

5

5

•

•

و

و

•

(

•

5

•

(1)

•

.377

2

:

— (1)

-(:

س

س

(4) (3) (2) (1)

س

(5)

س

(6)

.

س

(7)

.

_(1)

_(2)

_(3)

_(4)

_(5)

_(6)

_(7)

.199 198

.379

د

د

.

(1)

(2) 15

د

د

(3)

د

3

د

(4)

.

: _ (1)

.238

:

: _ (2)

(1687-1610)

()

د 248

د 1869

" :

_ (3)

.76 د 1960

"

.380 د 379

:

_ (4)

:(

د

د

.

د

د

د

د

16

د

. 12000

د

()

د (400) (2400 800)

()

(1)

د

د

.643 د : _⁽¹⁾

-(:

.(1872-1869)

.

-1

.

-2

.

-3

.

(1)

-4

.

.

س

س

س

.

س

.().

Lewis Bernard, Op.cit, pp 100, 380. -(1)

(1)

-1870)

()

(1890

(2)

(3)

(4)

(1) - عبد العزيز سليمان نوار : تاريخ العراق الحديث، ص 382.

(2) - : 7 206 207.

(3) - :

(4) - : 383 383.

80 (1890-1889)

(1)

س

(2)

.

(3)

س

س

.

س

س

س

.

س

(4)

.

383

س

:

.

_ (1)

.383

س

_ (2)

:

_ (3)

.179

س

:

.54

س

:

_ (4)

: -(

د

د

د

د

" "

د

(1)

د

. 15

18

.

%20 % 18

(2)

.

د

" "

.

. : _⁽¹⁾

.385 384 د : _⁽²⁾

•
•

3

•

3

3

3

3

3

•

3

3

•

3

•

•

3

•

382.381 . : - (1)

.

.

.

.149. 148 . . – (1)

3

3

3

3

3

.

الخاتمة

⋮

د

د ()

) (1876-1839

. (

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

د

الملاحق

:

:

-2

-1 :

-4

-3

-6

-5

-2

-1 :

-4

-3

-5

:

-

-

:

:

.

-

-

:

-2

-1 :

()

-4

-3

-6

-5

-2

-1 :

()

-4

()

" -3

-5

-2

-1:

()

-4

-3

-5

:

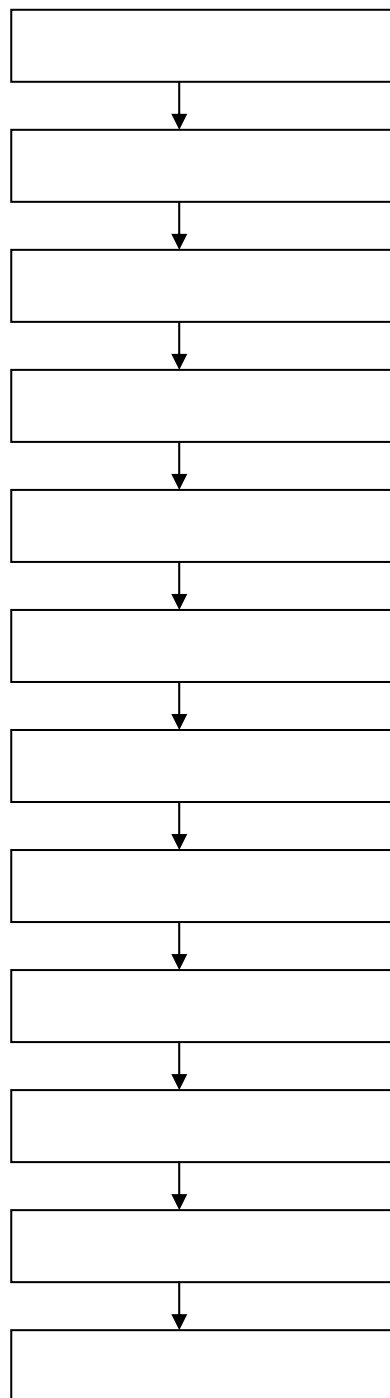
.

()

()

()

(11)

(05)

-1

7	1	59	357
3	3	-	316
51	338	5	3
<u>3</u>	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>25</u>
18	8	110	1036

-2

	3	8	361
	4	4	255
	3	5	683
	3	17	1440
	3	9	2280
<u> </u>	<u>16</u>	<u>43</u>	<u>5019</u>

-3

1874/ 1292

	13	30	1935
	3	11	842
	4	9	484
<u> </u>	<u>20</u>	<u>50</u>	<u>3261</u>

1874 / 1292

. 527 150 28 8

(07)

.81 80 .1914-1864

فهرس الأماكن والأعلام

--

39 :

.217 ,68 ,67 ,65 ,64 ,63 ,39 ,29:

216 :

44 :

123 :

46 ,28 :

.169 ,159 ,40:

40 ,39 ,23 :

168:

.22 ,215 ,141 ,76 ,60 :

.215 ,160 ,142 :

206 :

167 ,101 :

140 :

23 ,21 :

56 :

206 ,26 :

--

26 : ,

37 ,36 :

216 :

221 :

--

218:

- -

28 ,27 :

206 :

- -

92 :

- -

43 :()

- -

222:

222 ,203 ,148 ,147:

41 :

42 :()

- -

41 :()

- -

.273 ,241 ,214 ,141 ,131 ,128 ,127 ,121 ,94 ,86 :

.207 ,205 ,201,202 ,199 ,198 ,197 ,196 ,190 ,149 ,77 :

153 :

.35 ,23 :

.165 ,88 ,63 ,23:

164:

127 :

202 ,165 ,164 ,163 ,159 ,142 ,141 ,131 ,119 ,111 ,96:

.164 ,159 ,111 :

22 :

142 ,111 ,108 ,107 ,101 ,100 ,91 ,90 ,89 ,88 ,87 ,84 :

.236 ,95 ,32 ,29 ,26 :

.222 ,220 ,203:

- -

.140 ,46 ,29 ,28 :()

216 :

148 :()

.169 ,127 :

- -

.63 ,29 :

- -

25 :

.217 ,141 ,56 :

202 :

- -

.165 ,48 ,44 ,22 :()

24 :()

- -

43 :

- -

.151 ,122 ,77 ,35:

166 :

- -

.28 ,26 :

- -

22 :()

.163 ,142 ,131 ,127 ,98 : ()

.127 ,98 : ()

.99 ,98 ,89 :()

.160 ,145 ,122 ,121 ,96 ,66 ,40,64 ,35 ,29 ,22 :

111 :

.237 ,28 ,26 :

.176 ,65 ,35 ,29 ,26 :

- -

.221 ,151 ,111 ,92 :

- -

25 : ()

,141,137 ,120 ,110 ,105 ,96 ,57 ,40 ,39 ,34 ,33 ,32 ,23 ,22 :

180 ,168 ,159

- -

53 ,37 :

.222 ,220 ,202 ,141 ,60 ,53 ,37 :

.136 ,101 :

.234 ,160 :

- -

.204 ,160 ,148 ,53 ,29 :

,140 ,135 ,127 ,84 ,66 ,60 ,58 ,39 ,36 ,22 :()

.169 ,165 ,142

.151 ,149 ,87 ,68 ,56 ,43 ,42 ,41 :

.138 ,127 ,35 :

64 :

.160 ,64 ,62 ,58 ,35 :

.190 ,147 ,67 :

78 :

.60 ,58 ,47 ,35 :

111 ,46 :

175 :

- -

.141 ,77 ,44 ,43 ,41 ,29:

62 :

222 :

.79 ,68 ,35 :

.136 ,119 ,118 ,111 ,81 ,79 ,36 :

.142 ,90:

.221 ,160 ,138 :

244 ,239 ,237 ,236 ,225 :

36 :

.242 ,230 ,227 ,225 ,147 ,46 ,35 ,29 ,24 :

78 ,37 :

138 :

.142 ,58 ,47 ,37 :

222 :

.207 ,179 ,178 ,150 ,149 : ()

.144 ,143 ,142 ,76 ,58 :

36 ,23 :

.138 ,68 ,58 :()

90 :

77 :

,205,207 ,190 ,168 ,160 ,155 ,153 ,146 ,128 ,107 ,101 ,95,97 ,94 ,84:

.234 ,224 ,211,223 ,209 ,208

64 : ()

- -

,149 ,136 ,119 ,68 ,67 ,66 ,64 ,62 ,58 ,53 ,28 ,26 :

.245 ,237 ,160

.39 ,36:

- -

37 :()

.161 ,65 ,27:

.65 ,71 ,29 :

222 :

131 :

- -

.173 ,161 ,49 ,29 ,28 ,27 :

.190 ,175 ,174 ,173 ,152 ,147 ,74 ,67 ,64 ,60 ,25 :

212 ,175 :

.207 ,63 :

150 ,148 ,147 ,137 ,98 ,97 ,96 ,33 ,24 :

27 :

- -

62 :

244 :

- -

.68 ,58 ,35: ()

.219 ,218 ,209 ,207 ,190 ,179 ,178 ,166 ,153 ,152 ,151 ,147:

222 :

- -

.221 ,140 ,110 ,37 ,36 ,35 :

.78 ,58 ,47 ,36 :

.142 ,47 :

- -

36 :

219 :

- -

94 :

.68 ,62 :

,152 ,149 ,148 ,147 ,145 ,143 ,67,136 ,66 ,65 ,32 ,29 ,25 ,24 :

275 ,221 ,218 ,209 ,208 ,205 ,204 ,203 ,190 ,176 ,175

239 :

79 ,53 :

79 :

- -
 ,191 ,190 ,189 ,188 ,146 ,147 ,102 ,94 ,77 ,75 ,63 ,60 ,28 ,26 ,25 :
 ,217 ,215 ,214 ,212 ,210 ,209 ,208 ,207 ,205 ,204 ,196 ,194 ,192
 .234 ,220 ,219 ,218
 27 :

.223 ,154 ,139 ,68 ,66 ,38 ,30 ,26 :

225 :

222 :

- -
 .222 ,175 ,174 ,59 ,28 ,25 : ()

- -
 .222 ,184 ,176 ,174 ,67 ,25 :

.147 ,63 ,62 : ()

120 :

109 : ()

- -
 ,63 ,66 ,60 ,56 ,55 ,42 ,41 ,40 ,39 ,38 ,37 ,35 ,32 ,23 ,22 ,21 :()

,120 ,117 ,115 ,112 ,110 ,108 ,107 ,105 ,102 ,100 ,81 ,79

.219 ,210 ,188 ,167 ,158 ,155 ,152 ,132 ,128 ,122 ,121

,231 ,227 ,224 ,223 ,166 ,150 ,147 ,143 ,139 ,94 ,62 ,53 ,29 ,28 :

.240 ,239 ,236 ,238 ,235 ,234

.209 ,176 ,175 ,63 ,47 ,46 ,28 ,26 :

- -
 .71 ,28 :()

239 ,235 ,62 ,29 :()

.221 ,220 ,168 ,162 ,141 ,139 ,138 ,111 ,110 ,46 ,43 ,22 :

.208 ,207 ,204 ,161 ,66 ,60 ,53 ,24 :

.239 ,235 :

.140 ,93 ,44 :

- -

203,178 ,141 ,131 ,127 ,121 ,93 ,90 ,60 ,48 ,38 ,34 ,28 ,26 ,23 ,21 :

.218 ,215 ,214 ,212 ,204

.215 ,190 ,175 ,173 ,160 ,121 ,60 :

.143 ,66 ,60 ,42 ,41 ,39 :

212:

- -

36 :

175 ,149 :

.161 ,90 ,63 :

.222 ,152 :

243:

.65 ,63 :

- -

.203 ,176 ,175 ,147 :

- -

190 ,175:

237 ,223 ,208 ,138 ,102 ,96 ,75,91 ,63 ,60 ,46 ,32 ,29 ,28 ,26 :

161 ,28 :

244 ,239 ,225 ,173:

236 :

- -

190 ,175 ,173 ,168 :

161 :

63 :

203 ,29 :

100 ,87 ,81 ,74 ,63 :

100 ,74 :

221 ,140 ,111 ,44 ,39 ,37 ,36 :

- -

90 :

239 ,46 ,28 :

36 :

- -

112 :

- -

.173 ,28 :

قائمة المصادر والمراجع

:

-I :

-1 :

1988

-2 :

1979

-3 :

1959

-4 " " :

1958

-5 :

1880-1879

3

2/1 -6 :

1970

1891 () :

-8 :

1979 1803

	:	-9
1873-1841		
1939		
	:	-10
1976		
1925	6 :	-11
1908	:	-12
	:	-13
1973		
1912	:	-14
	:	-II
	:	-1
1964-1959	4 1958	1789
	:	-2
1965		
1	:	-3
1999		
	:	-4
1966	2	

س (1914-1516)	:	-5
س	س.1985	
س	:	-6
س	س.1978 س (1939-1808) س	
س	:	-7
س	س.1974 س	
س1 س (1914-1808)	:	-8
س	س.1991 س	
س	:	-9
س	س.1984 س س1 س	
س	:	-10
س	س.1985 س	
س	:	-11
س	س.1949 س	
س	س.1998 س	-12
س	:	-13
س	س.1957	
س	:	-14
س	س.1963 س2 س	

-15

:

.1976

-16

:

.1978

-17

:

2

-18

•

•

.1942

-20

•

•

.1960

-21

:

.1936

-22

:

3

.1977

-23

•

•

1

-24

•

•

.1980

-25

•

.1984

1

—

.1969

د : د -26

د 1970.

د : د -27

د 1968. د 1

د : -28

د 1985. د 3

د : -29

د 1972. د

د 1 : -30

د 1996. د

د 1 : د -31

د 1983-1980.

د : -32

د 1984-1981.

د : د -33

د 2001. د

د : -34

د . د د

1861-1697	:	-35
1818-1754	:	-36
1981	:	-37
1979	:	-38
1980	:	-39
1	:	-40
1951	:	-41
1978	:	-42
7	:	-43
1949	:	-44
1	:	-45
1994	:	-46
1	:	-47
1971	:	-48

س	س	1922-1516	-43
			.1998
س	س	1914-1864 :	-44
			.1969
س	س	1876-1840 :	-45
			.1962
		:	-46
س	س	1980 1 (1840-1811)	
		:	-47
س	س	.5	
			.1973
س	س	.5 :	-48
			.1986
س	س	:	-49
			.1958
		:	-50
س	س	.1988 1	
		:	-51
			.1986

1 : -52

.1982

: -53

.1958

: -54

.1939

: -55

.1960

() -56

.1973

: -57

.2000-1990

: - III

: -1

.1980 15

.1982 /4 1 -

: -2

.1988 21

س	س	:	-4
س	س	س	س1
			.2001
		:	
س	س	س27	-1
			.1986
س	س		-2
			2000
		:	- V
	.1951	س1	: -1
.1977	س	س(1908-1891)	: -2
.1913	س	س	: -3
س	س	س	: -4
			.1966

:

- VI

:

- 1- Engelhardt, Edouard, La Turquie et le Tanzimat, ou histoire des reformes dans l'empire ottoman, vol I, Paris 1852-1884.
- 2- Guys, Henri, Esquisse de l'état politique et commercial de la Syrie, Paris, SN 1862.

:

- 1- Bernard Lewis, The Emergence of modern turkey, oxford, up, 1960.
- 2- Chevallier, Dominique , villes et travail en Syrie, paris, maison neuve- la rouse, 1982.
- 3- Davison , Redrie, H. Reform in the ottaman, empire 1856-1876, gordian, press, newyork 1973.
- 4- Damont paul , la période des Tanzimat 1839-1878 ou histoire de l'empire ottoman, paris foyard 1989.
- 5- Ghorbal, shafik : the beginings of the egyptian question and rise of mehemet ali, london, 1928.
- 6- Hurewitz, J.c, Diplomacy in the near and middle east, vol II; London, 1985.
- 7- Jeoffry , Lewis, Modern Turkey, Ernest, Bonn , London, 1970.
- 8- Longrigg, Stephen Hemsley, four centries of modern Iraq, traduction Djaffar Khiat, oxford.up.1925.
- Syria and Lebanon under French mandate London; 1958.
- 9- Mantran Robert, Histoire de la Turquie , paris, p.u.F, 1975.

- 10- Odysseus. ch. Elliot, Turquie in Europe, Frank, cass, London, 1965.
- 11- Stanford, shaw , Between old and new the ottoman empire under sultan selim III (1789-1807), Cambridge, mass, Harvard university press, 1971.
 - History of the ottoman empire and modern turkey, vol II, Cambridge, u.p.1977.
 - Histoire de l'empire ottoman et de la Turquie, Tome 1, Paris hovath, 1977.
- 12-Weulersse, jaques, paysans de Syrie et du proche orient, paris callimard, 1946.
- 13-Zein Zein, Arab Turkish relation and emergence of arab nationalism, Beirut, 1958.

: **-VII**

Dominique Chevalier « aux origines des troubles agraire libanais » en 1859, Annales, Paris, vol14, 1959.

Lyon et la Syrie en 1919, les bases d'une intervention in revue historique vol 224, 1960.

Marcel, Emrit , la crise syrienne et l'expansion économique française en 1860 , Revue historique, vol 207, 1952.

: **- VIII**

- Petit la rousse en couleur , paris , édition 1987.

فهرس المذكرة

فهرس المذكرة

6.....

:

20..... -1

21..... -

24..... -

30..... -

32..... -

35..... -

38..... -2

39..... -

53..... -

:

84..... -1

84..... -

87..... -

95..... -

97..... -

99..... -2

99..... 1839 -

110..... 1856 -

124..... 1874 -

127..... 1876 -

	:	
135.....		-1
137.....	-	
138.....	-	
139.....	-	
141.....		-2
141.....	-	
143.....	-	
146.....		-3
151.....	-	
151.....	-	
152.....	-	
155.....		-4
156.....	-	
166.....	-	
167.....	-	
	:	
173.....		-1
176.....	-	
188.....	-	
190.....	-	
196.....	-	
210.....	-	
217.....	-	
223.....		-2
224.....	-	
233.....	-	

234.....	-
238.....	-
240.....	-
243.....	-
248.....	
251.....	
302.....	